

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. IV. Quæstio proponitur, num Christus, sub ultima Cenæ finem
cecinerit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

haurimus: quibus manibus, quo ore? taceo pedes nostros, qui, ut sanctissimus interpretatur Augustinus, nostri sunt affectus, quos in communi hominum vita quotidie conspurcamos, quotidie ceno pessimorum desideriorum insicimus & contaminamus. Tu clementissime animorum medice, tu sanctissime hominum magister Christe, nos, quamvis omni tuo contractu indignos, ad salutare tamen poenitentiae lavacrum admittite: superblam nostram humilitati tuae subijcimus, nostra inquinamenta aspicias, nostram indignitatem prostremur, nostras labeas deploramus. Tu nos misericordiae tuae fonte lava, pietatis clementiam purga, indulgentiam terge, pacis osculo in societatem & amicitiam tuam recipe, uti, quemadmodum tu in terris ad nostros pedes jacuisti, ita nos quondam caelo transcripti tua vestigia complectamur, complexa teneamus, a retentis nullis unquam saeculorum aetatibus avellamur. Sed jam divinae cenae clausulam & epilogum spectemus.

§. III. Aestio ponitur. Num Christus sub ultima cena finem cecinerit.

Cenam, quam moriturus Servator pridie mortis in totius humanae gentis epulum apparavit, admirando prorsus epilogo conclusit. Nam ubi supremis his epulis accubuit, sibi que charissimos, quos filiorum instar amantissimus pater complexus est, valere iussit, de perfidia quoque proditoris immani attonitos commohescit, epulas abruptens a cena confurrexit, cepitque piscatorum pedes lymphis perfundere, linteo exergere, osculis insignire, veluti servorum abjectissimus. Neque hic amoris immensi meta. Ad cenam rediit, sed priori illi longe dissimilissimam in priore illa agnum apposuit e macello, in posteriore ista e caelo superni Regis filium seipsum suismet manibus in cibum portavit. Magna sunt haec divini amoris argumenta, verum plurimorum disertis voluminibus explicata. Quare mea nunc dictio solum istius convivii finem extremum spectat, & epilogum plane admirandum. Et hymno dicto, ait divus Matthaeus, exierunt in montem oliveti. Neque enim omnia gratiarum actione in clivum olivarium e generatione illa properavit Christus, prius cena corundem apposuit, summo Parenti gratias egit, & memorandam sane clausulam addidit praecellentissimo huic convivio. Et quae coronis ista aut clausula, quae gratiarum actio? Hymnus, ait cum Matthaeo Marcus. Et quis Hymnus iste? cantusne & musica? Itane Christus ad mortem eamque funestissimam abiturus cecinisset, an pressiore solum voce Hymnum cum suis pronuntiasse dicendus est? Atque hic ego nasci video controversiam, neque adeo temere illos negare, neque hos animo incogitato affirmare dixerim. Ergo cum bona tua venia, Lector, istud ego solum pensulatus edisseram, num Servator noster Christus in supremo hoc epulo verum cecinerit, & musicam tractarit, atque mensam, cetera Socraticam & frugalem, cum symphonia deseruerit.

Quod epulas conprecatione Christus clausit, miri nihil aut novi fecit, qui totas noctes precando consuevit exigere. O quanta illi nox ita pervigilata est, ut cum abeunte sole inciperet precatus, ad ortum redeuntis needum finisset! Ex Hierosolymaeo trichinio ad hortos oliviferos progreditur, & ut illic amoris cenam precibus finierat, ita hic mortis luctum iisdem auspiciatur. Ita quidem Hymnum illum plebejus sensus interpretatur. Quid enim, ajunt, Christum cecinisset post epulas? nova est haec & parne inaudita opinio. Non cantum, sed solum tempus illud moestissimum posebat. Accedit, quod parum sobrius videri potuisset concinator hic hostes, si cum radi piscatorum plebecula cantare capisset. Et quam illa repens sit mutatio, intra tam breve tempus & modulari, & ad mortem usque m-

tere; jam vocem in modos flectere, mox praerangore & pavore solo affligi, & velut jam flagellatum guttis sanguineis perspergi: neque conveniebat ex oedeo in arenam prodire. Ergo, inquit, credibilis multo videtur esse, funebre hoc epulum inter lacrymas quam symphoniam expirasse. Ita vobis, quicumque istud asseritis, sentire liceat. Pace tamen vestra in hanc sententiam, parte inaudita, altera, non imus. Neque enim e vulgo scriptores contrarium sentiunt, ajuntque Servatorem nostrum verum cecinisset. Qui quidem & ipsi suae quoque causae firmamenta habent, nec ea levia aut spernenda: quae ubi breviter exposuero, non ego iudex ero, sed vestri, quicumque haec legitis, arbitrii id faciam; cuius erit integrum, pro qua voluerit parte, suffragium ferre.

§. IV. Cecinisset Christum, sententia praesorum Patrum docetur.

ET principio quidem proiis, qui Christum post ultimas epulas cecinisset affirmant, divinum loqui videtur oraculum: Et Hymno dicto exierunt in montem oliveti. Atqui si Augustino credimus, non est hymnus, et si laus sit. Dei laus, si non canetur. Ab Augustino stat etiam Hieronymus, qui disertè, Hymnus est, inquit, canticum in honorem Dei. Duobus his aequè sanctis ac eruditis testibus accedit disertissimus Chrysostomus, & de Christo, Gratias inquit, egit, posteaquam dedit. & hymnum cecinit, ut nos quoque similiter faciamus. Audis hos, & capis hymnum cecinisset? Neque Cassiodorus hinc abluat, qui hymnum, laudem carminum lege compositam, definit. Neque verò hic illius inconditos clamores, aut consulam vel petulantem inventionem sibi fingat, sed illum psallendi modum cogitet, quem ab Athanasio probatum & servatum servari optavit Augustinus, qui quidem similior lectioni quam cantui in certis religiosorum hominum familiis hodieque retinetur. Quod si Paulo Burgensi Judaeo, de-

in Christiano credimus, Hebraei recepto more ritique gentis post agnum paschatis consumptum psalmos leptenos decantabant. At verò ex omni sacra historia discimus abundè, quam sese Christus illius gentis ritibus pane in omnibus prudenter attemperavit. Quod si Christum non more nostro ad mentem sedisse, sed pro Palaestinae totius consuetudine accubuisse in triclinariis lectulis, doctissimi viri luculenter demonstrant, quid causae est, cur negemus Servatorem post agnificum ritu recepto & veteri cecinisset, & quidem, quod Joanni Maldonato aliisque probatur, certum aliquod & forsitan Moseum illud canticum, quod universum Israëlis agmen decantaverat post rubrum Oceanum, qui in altos utrimque parietes assurrexerat, securis vestigiis transmissum? Ita praefata consuetudini minime repugnabat, imò illi convenientissimum erat, ritualem paschatis cenam hoc cantus acroamate finire. Sed est qui fortassis hic obducit, & sacram paginam vociferetur audiendam, quae Christum hymno non cantato, sed dicto, in olivetum concessisse affirmat. Ratio parum nervosa, nec evincit quod cupit: nec eam moventur qui diversa sentiunt. Graecos illi fontes Romanis his oculis opponunt, & duos S. Spiritus amanuenses Matthaeum & Marcum, in suam causam deducunt, cum ambo Graecè idem enuncient, καὶ ὑμνοῦντες ἐξῆλθον, quod Vatablus vertit: Et cum hymnum cecinissent, exierunt. En disertè cantum aditruunt. Et hinc, puto, Christianae gentis primi post agapas suas, & sacra convivia pios etiam numeros modolique incinere solebant. Neque verò haec talis modulatio Christum nimis decebat. Cygnum, opinor, amularius est, qui, uti veterum scriptorum com-

Dulcia defecit modularum carmina lingua Cantator cygnus finem ipse sui.

Ec 4

Quam

Christus post ultimam cenam cecinisset. Matt. c. 26. v. 30. Aug. in psal. 39. & p. 72. Hier. in c. 5. Amos c. 6. in c. 5. epist. ad Ephes. Chrysost. hom. 83. in c. 26. Matt. mibi p. 180. ubi addit haec verba: Audi, de omnes, qui quibus portet, cum jam comederint, eversis calcibus mensam remolentem convolvant, cum agere gratias debeant, & in hymnum a mentem devenire. Baron. ab hac sententia non aliter putat fuisse psalmum 113. D. Hieronymus censet hunc hymnum e psal. 21. sumptum.

Christus cygnum in morte amularius: Martialis lib. 13. epist. 77.